

ሓበሬታ ንወለዲን/አለይቲን ቁልዎትን/መንእሰያትን ብዛዕባ ዳህሳስ/ምርምራዊ መጽናዕቲ ኡንግዳታ

እብዚ ዓመት ዚኣብ ደቅኹም ዝመሃርሉ ቤት ትምህርቲ፣ ናይ ኡንግዳታ ዳህሳስ ክካየድዮ። ኩሎም ተመሃሮ ኡብ ቤት ትምህርትን ኡብቲ ምምሕዳርን ዘለዉ፣ ኡብቲ ድህሳስ ክሳተፉ ዕዳማትዮም። እቲ ዳህሳስ ኡብቲ ቤት ትምህርቲ ኡብ ጽድቅ እዩ ክካየድ። ዕላማ እቲ ዳህሳስ፣ ቁልዎትን መንእሰያትን ከመይ ከም ዘለዉ፣ ከምኡ ወን ኡብ ነጻ ግዜኡም እንታይ ከም ዝገብሩ ሓፈሻዊ ስእሊ ንምርካብዮ።

ዕላማ ናይቲ ዳህሳስ/ምርምራዊ መጽናዕቲ

- ቁልዎትን መንእሰያትን ኡብዚ ምምሕዳር/ኮሙኒቲ ምዕባይ፣ እንታይ ከም ዝመስል፣ ንፖሎቲካኛታትን ናይ መንግስቲ ሰብ መዘን ምምሕዳር/ዘባን ዝገልጽሉ ዕድል ንምፍጣርዮ።
- ናይ ህጻናት ኡታዓባብያ ኮነታት ንምምሕዳሮ እብ ስራሕ ምምሕዳር/ኮሙኒ ዘገልግል ኡፍልጦ ምርካብ።
- ኡብ ከባብያዊ ምምሕዳራትን ኡብ ሃገር ብዓቢኡን፣ ቁልዎትን መንእሰያትን ዝግብዮሉ ዘለዉ ኮነታት ኡብ ዝተናውሐ ግዜ ዝያዳ ኡፍልጦ ንክህሉ መጽናዕታዊ ምርምር ምርካብ።

እብዚ ዳህሳስ ኡንግዳታ፣ ኡንታይ ኢና ንሓትት?

- ኡዕፍኸትኻን፣ ናይ ነጻ ግዜን፣ ማሕበራዊ መራኽቢታት
- ሰድራ ቤት፣ ቤት ትምህርቲ፣ ኮነታት ከባቢኻን
- ናይ ጥዕና፣ ጽቡቕ-ህላዌን ዓይነት ሂወትን
- ዳህላ/mobbing
- ጾታን ደረጃ ትምህርቲን/ klassetrinn ትኸዶ ዘለኻ

ብደረጃ ጁንደር እውን ብዛዕባ እዞም ዝሰዕሱ ንሓትት ኢና

- ምጥሓስ መምርሒ፣ ዕጻ ፋርስ/አልኮል ምጥቃም
- ባእሲን ምግፋዕን
- ደረጃ ትምህርቲ ወለድኻ

ብኸመይዮ ናይ ኡንግዳታ ዳህሳስ ዝካየድ

- ነቲ መጽናዕታዊ ሕቶታት ንምምላስ ሓደ ናይ ትምህርቲ ክፍለ ግዜ (ሰዓት) ተታሒዙ ኡሎ።
- እቲ ዳህሳስ፣ መጽናዕታዊ ሕቶታት ብኤሌክትሮኒካዊ መንገዲ ኡብ መመለሲ ገጽ ኡንግዳታ ብናይ ሓደ ግዜ ብሃውሪ ዝውሃበካ መሕለፊ ኮድ (ፓስዎርድ) ጌርካ ብምእታው ይምለስ።
- ተመሃሮ መልሶም ኡብቲ ዝተዳልወ መሕተቲ ቅጺ ጭሕጋር ምልክት ብምግባር ይምልሱ።
- ኡብቲ መሕተቲ ቅጺ ዘለዉ ሕቶታትን መልስን ብድምጺ ክንበበልካ ይከኣል እዩ። እዚ ክትግበር እንተ ኮይኑ ግን፣ መድመጺ እዘኒ ክትጥቀም ግድንዮ።
- ገለ ተመሃሮ ንክሳተፉ ምምታታው ከድልዮም ይኸእል እዩ። እቲ ቤት ትምህርቲ ብዛዕባ ዝተፈለለዮ ዓይነት ምምታታው ክትግበረሉ ዝኸእል ሓበሬታ ረኽቡ ኡሎ።

ናይ ምድላው ስጉምቲታት

ኡገልግሎት ጥዕና ቤት ትምህርቲ፣ ድሕሪ እቲ ዳህሳስ ምክያዱ ከዘራረቡ/ምክትታል ዘድልዮም ተመሃሮ፣ ከዛራርብ ተዳልዮ ክጸንሑዮ።

ምስታፍ ብነጻ ድልዮትዮ

- ተመሃሮ ኡብ ዳህሳስ ክሳተፉ ወይ ከይሳተፉ ዝውስኑ ባዕላቶም እዮም።
- እቶም ዝምልሹ እቲ ክምልስዎ ዘይደልዩ ሕቶ ክሰግርዎ ይኸእሉ እዮም። እንተደልዮምዎን ምምላስ ድሕሪ ምጅማር ኡብ መንገ ከቛርጽዎ ይኸእሉ እዮም።

ፍቓድ ካብ ወለዲ/አለይቲ

- ከም ወለዲ/አለይቲ ውላድኩም፣ ኡብዚ ዳህሳስ ክሳተፍን ከይሳተፍን ትውስኑ ንስኹም ኢኹም።
- እንተድኣ ውላድኩም ክሳተፍ ትደልዩ ኬንኩም፣ ዋላሓንቲ ምግባር ኡየድልዮኩምን እዮ።
- እንተድኣ ውላድኩም ክሳተፍ ዘይትደልዩ ኬንኩም ግና እቲ መጽናዕታዊ ምርምር ቅድሚ ምጅማር ንናይ ክፍሊ መምህሩ ወይ ንቤትትምህርቲ መልእኸቲ ሃቡ።

ስትረት ግላዊ ሓበሬታ

- እቲ ዳህሳስ ብሽም ኡልቦ እዩ ዝካየድ። ቦቲ እተኣከበ ሓበሬታ ኡበልካ ንውልቀ-ሰባት ክተለሊ ዝከኣል ኡይኩንን።
- ኩሎም መልስታት ብጥብቂ ምስጢራውነት ክተሓዙ እዮም።

ንኡንግዳታ ዳህሳስ ሓላፍነት ዘለዎ መን ዮ

እቲ መጽናዕቲ ብተልእኾ ምምሕዳር ክተማ፣ ብኖቫ (ማሕበራዊ ምርምር ኖርወይ) ዝተባህለ፣ ኡብ ኦስሎመት- ኦስሎ ሜትሮ ፖሊታን ዩኒቨርስቲን ዘባዊ ማእከል ኡብ መጽናዕቲ ዓውዲ ወልፊታት (መስተን ዕጻፋርስ ዝኣመሰሉ) ኮሮስ/**KORUS** ዝካየድ እዩ።

ርኩብ ሓበሬታ

ብዛዕባ እቲ መጽናዕቲ ዝያዳ ሓበሬታ ንምርካብ ምስቲ ቤት ትምህርቲ ወይ ናይ ዘባኹም KORUS ተወከሱ።

ወለዲ/አለይቲ ምስ ኮሩስ ብምርካብ ናይቲ መሕተቲ ቅጥዒ ብቛንቋ ኖርወይ ወይ ብእንግሊዝኛ ክለኣኸልኩም ይከኣል እዩ።

[ብዛዕባ እቲ መጽናዕቲ ዝያዳ ሓበሬታ ኡብ መርብብ ሓበሬታ ኡንግዳታ ክትረኽቡ ኢኹም። <http://www.ungdata.no/informasjon-til-ungdom-og-foresatte/>](http://www.ungdata.no/informasjon-til-ungdom-og-foresatte/)